

GELD EN DEMOCRATIE

www.geldendemocratie.nl

AANLEIDING versie 20190612

1

Inhoud:

pag 1 Aanleiding, regelgeving, democratie
pag 2 Geldstelsel en politiek, toelichting op de huidige politieke besluitvorming
pag 3 Burgerinitiatief Ons Geld
pag 4 Motie Omtzigt–Merkies, presentatie WRR, reactie van het kabinet, rondetafelgesprek
pag 5 De Tweede Kamer der Staten-Generaal is aan zet

Aanleiding

Aanleiding voor het opzetten van deze website waarin u breed wordt geïnformeerd over de inrichting van ons geldstelsel, de verschillende vormen en de alternatieve mogelijkheden van geldschepping, is het rapport "Geld en Schuld" van de WRR (Wetenschappelijke Raad voor Regeringsbeleid). Het rapport geeft vooral informatie over de euro, het huidige geldstelsel en het gedachtegoed van de Stichting Ons Geld. Met het rapport levert de WRR een goed begin in informatievoorziening en bewustwording maar werkt diverse andere vormen van geldschepping niet uit, heeft geen aandacht voor complementaire munten en legt niet uit waarom rente geen goed idee is. Informatie noodzakelijk om de dialoog te kunnen voeren en te kunnen komen tot verantwoorde besluitvorming.

Het is niet onze bedoeling juridisch waterdicht stukken voort te brengen, noch een wetenschappelijk werk. Ook beogen wij geen volledigheid. Ons doel is in eenvoudige taal, met beeld en in spelvorm, onderbouwde aanvullende informatie te verschaffen. Met elkaar uit te wisselen rond de aandachtspunten: rente, complementaire munten, alternatieve vormen van geldschepping, democratie. Zo te leren, kennis en inzicht over te brengen. En een bijdrage te leveren aan de dialoog, besluitvorming en bestuur rondom geldschepping en de transitie naar de inclusieve samenleving.

Regelgeving

Regelgeving loopt altijd achter de maatschappelijke ontwikkeling aan. De huidige regelgeving is niet altijd geschikt om tot vernieuwing te kunnen komen. Daarom wordt er in pilots de gelegenheid geboden om een experiment aan te gaan. Waar dat nodig is, buiten de bestaande regelgeving om.

Ook briljante ideeën beginnen ergens. Het is dan ook niet noodzakelijk dat een goed idee gedragen wordt door heel Nederland. Draagvlak wordt maar al te vaak als excuus gebruikt om iets niet te doen. Als gezond verstand ingeeft, dat iemand met een goed idee komt, ga er dan mee aan de slag. De WRR bepleit monetaire innovaties: meer monetaire diversiteit. Daar ligt ruimte voor experimenten met diverse vormen van geldschepping, met complementaire munten. De stukken op deze website geven daar meer informatie over.

Democratie

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Democratie>

Democratie is een bestuursvorm. Het Nederlandse woord stamt af van de Griekse woorden, "volk" en, "heersen, regeren" en betekent dus letterlijk "volksheerschappij".

Onze samenleving is georganiseerd in een parlementaire democratie. Het volk kiest haar vertegenwoordigers, die plaatsnemen in het parlement, waar besluitvorming plaats vindt. Politieke besluitvorming is nauw gerelateerd aan ons geldstelsel en de manier waarop geld wordt aangemaakt.

Het is een politieke keuze, te maken in het parlement, om te bepalen hoe het geldstelsel er uit ziet. Welke partij ge-autoriseerd wordt om geld aan te maken en in welke vorm. Dan dient er wel inzicht te zijn in de werking van de verschillende geldstelsels waaruit gekozen kan worden, en welke invloed daarvan uitgaat op de samenleving.

GELD EN DEMOCRATIE

www.geldendemocratie.nl

AANLEIDING versie 20190612

2

Omdat de inrichting van het geldstelsel misschien wel de grootste bepalende factor is voor inrichting van onze samenleving, voor hoe onderwijs, zorg, cultuur, sport, wonen.....er uit ziet, dient de dialoog zich niet af te spelen tussen enkele financieel specialisten. Integendeel, elk parlementslid kan zijn of haar verantwoordelijkheid slechts nemen met kennis over de werking van ons geldstelsel en de alternatieven die beschikbaar zijn. Wat ons betreft kan dat, omdat de systematiek als zodanig geen speciale voorkennis vereist.

Geldsysteem en politiek.

Het geldsysteem is apolitiek. Het is gewoon een systeem. Niet links, rechts, religieus of neo-liberaal. Het wordt pas politiek als politieke partijen hun gedachtengoed over systemen heen leggen. Dat is niet aan ons. Wij beperken ons hier tot het informeren, en blijven uit de politieke discussie.

Er ligt wel een verantwoordelijkheid voor de inrichting van de samenleving bij de politiek. Voor inrichting is ook geld nodig. Het is dan van belang te weten dat geldschepping niet democratisch plaats vindt. Het private domein, het bankwezen, gaat over geldschepping.

Dat er een politieke keuze is gemaakt, die geldschepping heeft losgekoppeld van het algemeen belang, de inrichting van de samenleving en dat dat ook weer omgedraaid kan worden.

Geldschepping is nu vooral dienstbaar aan het bedrijfsleven, is in het verleden en kan in de toekomst weer dienstbaar worden aan de samenleving in haar geheel. Dat is een politieke keuze.

Een toelichting op de huidige politieke besluitvorming

Momenteel worden besluiten in regering en parlement over vaststelling van beleid en uitvoering van beleid genomen, met een beperkte beschikbare hoeveelheid geld, de inkomsten uit belastingheffing voor ogen.

In dat kader zijn er zijn 2 mogelijkheden:

1 De beperkte beschikbare hoeveelheid geld is genoeg om alle wensen in vervulling te laten gaan. Besluitvorming kan op basis van (maatschappelijk gewenste gedeelde) waarde plaatsvinden. Zorg, onderwijs, infrastructuur, alles is betaalbaar.

Dat dat niet zo is blijkt uit het feit dat er een staatsschuld is en uit het feit dat de regering bijna dagelijks aangeeft te bezuinigen, wat alleen nodig is bij gebrek aan geld.

Zo worden er ziekenhuizen gesloten en zorginstellingen afgeslankt. Niet omdat er geen behoefte is aan zorg, maar omdat er gebrek aan geld is, om de zorg overeind te houden. Ook zijn wij getuige van het feit, dat als het financieel management van een ziekenhuis niet op orde is, niet het financiële probleem wordt opgelost, maar dat de zorg wordt weggehaald. Sociaal maatschappelijk onaanvaardbaar en toch gebeurd het.

2 Er is een bepaalde beschikbare hoeveelheid geld. Te weinig om al het overheidsbeleid te kunnen uitvoeren. Dat is de situatie waar we nu inzitten. Dat leidt er toe dat er keuzes gemaakt dienen te worden. Wil je meer uitgeven aan zorg, dan gaat dat, als de pot geld niet groter mag worden, ten koste van uitgaven elders, onderwijs, zorg of andere beleidsterreinen. Besluiten worden dan genomen op basis van financieel-economische overwegingen. Is het betaalbaar? In dat geval is, de hoeveelheid geld, die ter beschikking staat leidend en wordt niet de maatschappelijke waarde gediend.

Nu is slechts bij een kleine groep ingewijden bekend, dat er keuzemogelijkheden zijn voor de inrichting van het geldstelsel.

GELD EN DEMOCRATIE

www.geldendemocratie.nl

AANLEIDING versie 20190612

3

We kunnen bijvoorbeeld kiezen voor een geldstelsel, waarin er geen gebrek meer is aan geld, maar waar precies genoeg geld is voor uitvoering van al het gewenste overheidsbeleid. Dus genoeg geld voor zorg en onderwijs en cultuur enzovoort.....

Dan gaat politiek bedrijven er anders uitzien. Gebrek aan geld is niet langer een overweging om bezuinigingen door te voeren. In de politieke besluitvorming kan de focus verlegd worden van een overwegend financieel-economische onderbouwing naar een sociaal-maatschappelijke waardegedreven afweging. Er ontstaat ruimte om op te schuiven van een financieel-economisch gestuurde samenleving naar een waarde gestuurde EN financieel-economisch gestuurde samenleving.

Om meer inzicht te verkrijgen is het nodig in te gaan op de vragen hoe ons geldstelsel er nu uitziet, en welke alternatieven momenteel door diverse groeperingen worden bepleit. U treft derhalve onder INFO diverse stukken aan, waaronder die over de Euro, de Stichting Ons Geld, de Burgerbank, PlanB. Zie voor een overzicht de samenvatting.

Het burgerinitiatief Ons Geld

2015 heeft de stichting Ons Geld haar burgerinitiatief georganiseerd door 120.000 handtekeningen te verzamelen. Dit was genoeg om een debat in de 2^e Kamer over GELDSCHEPPIING op de agenda te krijgen. Naar aanleiding van dat debat heeft de 2^e Kamer aan de Minister van Financiën gevraagd om een onderzoek in te laten stellen door de WRR.

De WRR heeft 17 januari 2019, bijna 4 jaar later, haar rapport Geld en Schuld aangeboden aan de Minister van Financiën. De minister komt na 2 juni met een reactie. Daarna komt het debat over geldschepping weer op de agenda van de 2^e Kamer.

Links Stichting Ons Geld

<https://www.wrr.nl/publicaties/rapporten/2019/01/17/geld-en-schuld---de-publieke-rol-van-bankenhttps://onsgeld.nu/meer-info/>

<https://www.onsgeld.nu/archief/>

https://onsgeld.nu/wp-content/uploads/20150421_burgerinitiatief.pdf

Toelichting burgerinitiatief Ons Geld

13 januari 2015 waren de toneelmakers De Verleiders bij De Wereld Draait Door naar aanleiding van hun spraakmakende voorstelling 'Door de bank genomen' over geldschepping. [Hier riepen zij op tot het burgerinitiatief Ons Geld](#). Binnen 24 uur waren de benodigde 40.000 handtekeningen al binnen. Op 21 april 2015 werd het met 113.000 steunbetuigingen ingediend bij de Tweede Kamer. Dit burgerinitiatief [benoemt de gebreken van het huidige geldstelsel en formuleert beginselen ter verbetering ervan](#). Op 2 juli 2015 heeft de Tweede Kamer het burgerinitiatief ontvankelijk verklaard.

Rondetafelgesprek/hoorzitting commissie van Financiën

Op 14 oktober 2015 organiseerde de vaste commissie voor Financiën van de Tweede Kamer een [rondetafelgesprek/hoorzitting over de werking van het geldstelsel](#). Hierin konden de initiatiefnemers hun burgerinitiatief mondeling toelichten. Lees hier de position papers (pdf) van [Ons Geld](#), [Edgar Wortmann](#), [Martijn Jeroen van der Linden](#), [George van Houts](#), [Luuk de Waal Malefijt](#) en van andere genodigden: [De Nederlandsche Bank](#), de [ING](#) bank en [Klaas van Egmond](#). Het burgerinitiatief werd geagendeerd voor een plenair debat in de Tweede Kamer en minister Dijsselbloem van Financiën werd om een [kabinetsreactie](#) gevraagd. [Ons Geld reageerde](#) op deze brief van 1 februari 2016.

GELD EN DEMOCRATIE

www.geldendemocratie.nl

AANLEIDING versie 20190612

4

Plenaire vergadering in Tweede Kamer

16 maart 2016 werd het burgerinitiatief Ons Geld besproken in de Tweede Kamer. [George van Houts sprak namens Burgerinitiatief Ons Geld](#) en toneelgroep De Verleiders tot de plenaire vergadering. [Lees zijn betoog \(pdf\)](#). Lees of [kijk](#) het hele debat terug. Aan het woord kwamen Wassenberg (PvdD), Merkies (SP), Öztürk (GrKÖ), Grashoff (GroenLinks), Koolmees (D'66), Nijboer (PvdA), Van Dijk (PVV), Omtzigt (CDA), Harbers (VVD) en kamerlid Klein. (In reactie op Harbers (VVD) stuurde Ons Geld 19 maart 2016 hem [deze brief](#).) De resultaten van dit debat zijn:

Alle Kamerleden stemden voor [onderzoek naar de introductie van een veilige bank](#). Een ruime Kamermeerderheid stemde voor [onderzoek naar de werking van het geldstelsel](#), uit te voeren door de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR).

De motie Omtzigt – Merkies

<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2016Z06289&did=2016D12937>

Evenzo de nader gewijzigde motie van de leden Omtzigt en Merkies (t.v.v. 34346, nr. 18) over advies van de WRR over de werking van het geldstelsel.

Tweede Kamer der Staten-Generaal, Vergaderjaar 2015–2016 34 346 Burgerinitiatief «Ons Geld»

Nr. 19 NADER GEWIJZIGDE MOTIE VAN DE LEDEN OMTZIGT EN MERKIES TER VERVANGING VAN DIE GEDRUKT ONDER NR. 18

Voorgesteld 29 maart 2016

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat een verdieping in het onderzoek naar de rol en functies van banken bij geldschepping en andere functies noodzakelijk is;

Overwegende dat er behoefte is aan een dienstbaar bankstelsel met minder risico's voor spaarders en de belastingbetaler;

Verzoekt de regering, aan de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid te vragen om een advies uit te brengen over de werking van het geldstelsel inclusief alle vormen van geldschepping door banken en hierbij in ieder geval te betrekken de voor- en nadelen van alternatieve systemen van geldschepping en de omvang van de geldscheppingswinst,

En gaat over tot de orde van de dag.

Omtzigt Merkies

17 januari 2019 presenteert de WRR het [rapport Geld en schuld: De publieke rol van banken](#).

11 juni 2019 kwam de reactie van het kabinet, bij monde van minister van financiën Wopke Hoekstra: het kabinet ziet niets in het oprichten van een publieke bank, die zich alleen bezig houdt met betalen en sparen..... Geen standpunt over alternatieve vormen van geldschepping en monetaire diversiteit.

GELD EN DEMOCRATIE

www.geldendemocratie.nl

AANLEIDING versie 20190612

5

13 juni 2019 volgde het rondetafelgesprek

https://www.tweedekamer.nl/debat_en_vergadering/commissievergaderingen/details?id=2019A00843

De vaste commissie voor Financiën uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft besloten een rondetafelgesprek te organiseren met als onderwerp 'Geld en Schuld'. Het gesprek zal plaatsvinden op donderdag 13 juni 2019 van 10:00 tot 14:00 uur in de Groen van Prinstererzaal in het gebouw van de Tweede Kamer.

Achtergrond

*De aanleiding voor dit rondetafelgesprek is de presentatie van het WRR-rapport Geld en schuld: De publieke rol van banken. Het WRR was aan de ene kant vrij duidelijk, namelijk dat er een publieke depositobank moet komen waar burgers geld risicovrij kunnen aanhouden en heeft het WRR **niet alle onderzoeksvragen beantwoord**, bijvoorbeeld hoeveel de geldcreatie de banken eigenlijk oplevert en welke innovaties mogelijk zijn om aan het WRR-rapport gehoor te geven.*

Uit de uitnodigingsbrief blijkt al dat de WRR niet alle onderzoeksvragen heeft beantwoord. De verschillende vormen van geldschepping zijn niet uiteen gezet.

Het debat vond plaats met alleen de financieel specialisten: Omtzigt D66, Sneller D66, Nijboer PvdA, van Raan tevens voorzitter PvdD, Snels Groen Links, Auke de Vries VVD, van Dijck PVV Alkaya SP. Afwezig CU, CDA, SGP, DENK, 50+, FvD. De WRR kwam aan bod, diverse hoogleraren, journalisten, Ons Geld. Geen kamerleden van cultuur, veiligheid, huisvesting.....Geen dialoog over alternatieve vormen van geldschepping, de Burgerbank, PlanB..... De complementaire munt werd genoemd en direct werd er van onderwerp gewisseld.

14 juni 2019 Het Financieel Dagblad en het NRC hebben er geen aandacht aan besteed. Op radio 1 hebben we niets kunnen vernemen. Het was geen item in het nieuws.

De Tweede Kamer der Staten-Generaal is aan zet. Alle 150 leden.